

blot Præster, men Læger og Skolelærere ere fritagne. Jeg kan nu ikke tænke mig, at det senere er gaaet anderledes til, end at man dog har følt det Censfide i, at de Mænd, der da stode paa det absolut demokratiske Standpunkt, vedtog, at Lærerne ved Almue- og Borger-skolerne skulde være undtagne, men derimod ikke engang vilde unde andre Lærere ved høiere Skoler den samme Fritagelse, og derfor har man da nu taget hiin Bestemmelse tilbage. Jeg kan derfor heller ikke nu ubetinget samstemme med Undtagelsen i den Form, den har faaet af de ærede Medlemmer, der ere fremkomne med Forslaget.

Jeg maa dog til Slutning, da der har været Spørgsmaal om Forholdene paa Bornholm, bemærke, at der vil kunne fremkomme den Urimelighed, at naar en Bornholmer bliver Skolelærer paa Bornholm, bliver han der aldeles fritagen for enhver Børnepligt, hvortil han skal gjøre Tjeneste, naar han bliver ansat som Skolelærer her. Paa Bornholm har altsaa Hensynet til Børnenes Undervisning en anden Betydning end her. Ligeledes have de bornholmske Læger en anden Betydning for Bornholms Syge, end Lægerne skulle have for de Syge her.

H. Jensen: Det undrer mig, at det ærede Udvalg har bibeholdt den Bestemmelse, der findes i Lovudkastets § 4, at Geistlige skulle udslettes af Rullen, da jeg aldeles ikke seer nogen Grund til en saadan Bestemmelse. Den ærede Ordfører har bemærket, at man vilde bibeholde den af Hensyn til den „Følelse“, som i den Retning findes hos Folket; men jeg troer, at denne Følelse er mistydet af den ærede Ordfører; thi jeg føler mig forvisset om, at det aldeles ikke vil saare Folkets Følelse, om Geistligheden blev stillet lige med alle andre Statsborgere. Jeg skal erklære, at jeg isor mit Bekommende finder det saarende for den almindelige Borgerfølelse, at en Stand undtages fra, hvad der af Alle ansees for at være en hæderlig Borgerpligt, og naar man har sagt

til Forsvar for denne Bestemmelse, saaledes som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) anførte, at den kun vilde komme til at omfatte Faa, da de Fleste vilde have udtjent deres Børnepligt (Tscherning: have været underkastede Udskrivning!) eller have været underkastede Udskrivning, inden de bleve ordinerede, saa skal jeg dertil bemærke, at hvis Bestemmelsen kun vil komme til at omfatte Faa, saa er der jo ingen væsentlig Opfordring til at fastholde den, og ogsaa af dette Hensyn, synes jeg, at man ganske roligt kan lade den falde. Der blev af den samme ærede Rigsdagsmand anført et andet Argument, som blev optaget af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 4de Valgkreds (Schjern), at nemlig Præsterne vare Fredens Apostle, dem, der bevare Fredens Interesser, som den sidstnævnte ærede Rigsdagsmand udtrykte sig. Derom kan der være deelte Meninger. Jeg kunde ønske, at det var saa, men naar jeg betragter Kjendsgjerninger, som foreligge, maa jeg erkjende, at det paa ingen Maade er saaledes. Jeg erindrer fra Krigens Tid, at nogle af de meest begejstrede Krigstaler, man hørte, hørte man af Præster, og kunne Præster, overeensstemmende med deres hellige Kald, opfordre Soldaterne til at gaae raste i Ilden, saa synes mig, at de ogsaa uden nogen Krænkelse af dette hellige Kald kunne tage Bajonetten og gaae i Spidsen. Da der saaledes, ifølge de foreliggende Kjendsgjerninger, ikke er noget som helst Stridende, saavidt jeg skjønner, mellem Præstens Kald og Soldaterstandens Pligter, kan jeg for mit Bekommende ikke andet end finde det naturligt, at Præsterne stilles i den Henseende aldeles lige med alle andre Borgere. Der vil, i mine Dine, fastes et til en vis Grad uhæderligt Skin paa Soldaterstanden, naar der siges, at Præsten er for hellig til at tage Deel i Soldatens Pligter. Lad os af Hensyn til Samfundet og af Hensyn baade til Præstestanden og Soldaterstanden stemme mod denne Bestemmelse. Det skal jeg gjøre og dertil skal jeg opfordre det ærede Thing;